

die verbreding goed opmerken. Een drietal moefen en een klomp groenachtig misbaksel werden naar het Poldermuseum te Lissewege overgebracht.

°
° °

Ongeveer 300 meter ten noorden van genoemde steenbakkerij, werd ons door dhr K. Deneve van Ramskapelle een laaggelegen weide aangewezen, die in één van de hoeken een hoge plaats heeft. Volgens de overlevering is dit alles het terrein van een vroeger steenbakkerij. We hebben er inderdaad een paar stukjes van moden gevonden. Deze steenoven ligt in het 66e begin van Reigaartsvliet, dichtbij een watergang die uitmondt in de Poortersgatader. Deze laatste loopt zuidwaarts naar de Noordwatergang.

°
° °

Door het onderzoeken van de ommeloper van Reigaartsvliet, hebben we het bestaan van nog twee steenbakkerijen te Ramskapelle kunnen te weten komen. In het 62e begin, ligt een perceel dat "de Steenmaet" noemt. Het is echter ingenomen door de Schipdonkvaart. Ook dit steenovenveld lag bij een ader die in de Poortersgatader loopt.

Tenslotte vermeldde ommeloper in het 66e begin van Reigaartsvliet een groot stuk land dat Poots Oostland noemt. Een deel ervan heet "de Steenovenbilck". ook deze steenoven ligt bij eerstgenoemde ader die in de Poortersgatader uitkomt.

De ligging van bedoelde steenbakkerijen wijst op het belang, dat de waterwegen in de middeleeuwen in onze srteek hadden, voor het **aanvoeren** van de nodige grondstoffen en voor het wegvoeren van de produkten van de streek.

M. Coornaert.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§

6. R a m s k a p e l l e :

De Nieuwe Weg.

Nu moeten we enkele gegevens samenbrengen in verband met de wegenwerken te Ramskapelle. Door het aanleggen van de nieuwe baan dwars door de weiden ten westen van het dorp, liggen er nu reeds vier wegen van uit het zuidoosten dicht naast elkaar.

Een stuk van de eerste weg hebben we gevonden in de weiden links en rechts van de makadambaan in aanleg, die we de vierde weg zullen noemen. De rug van die oudste weg is nog te zien in het grasveld.

Bedoeld stuk weg vertrekt van **een oude woning**, waarover verder, en komt aan bij de molen. Samen met de molen en de weide rond de molen, behoorde dit einde weg toe aan de heer van Maldegem. Links en rechts ervan lagen percelen van de heer van Oostkerke en van de heer van Dudzele. Het feit dat dit stuk midden door het begin, het 82e van Reigaartsvliet, loopt en niet de grens van het begin vormt zoals de **latere, tweede weg**, wijst er op dat het al vroeg in onbruik moet geraakt zijn.

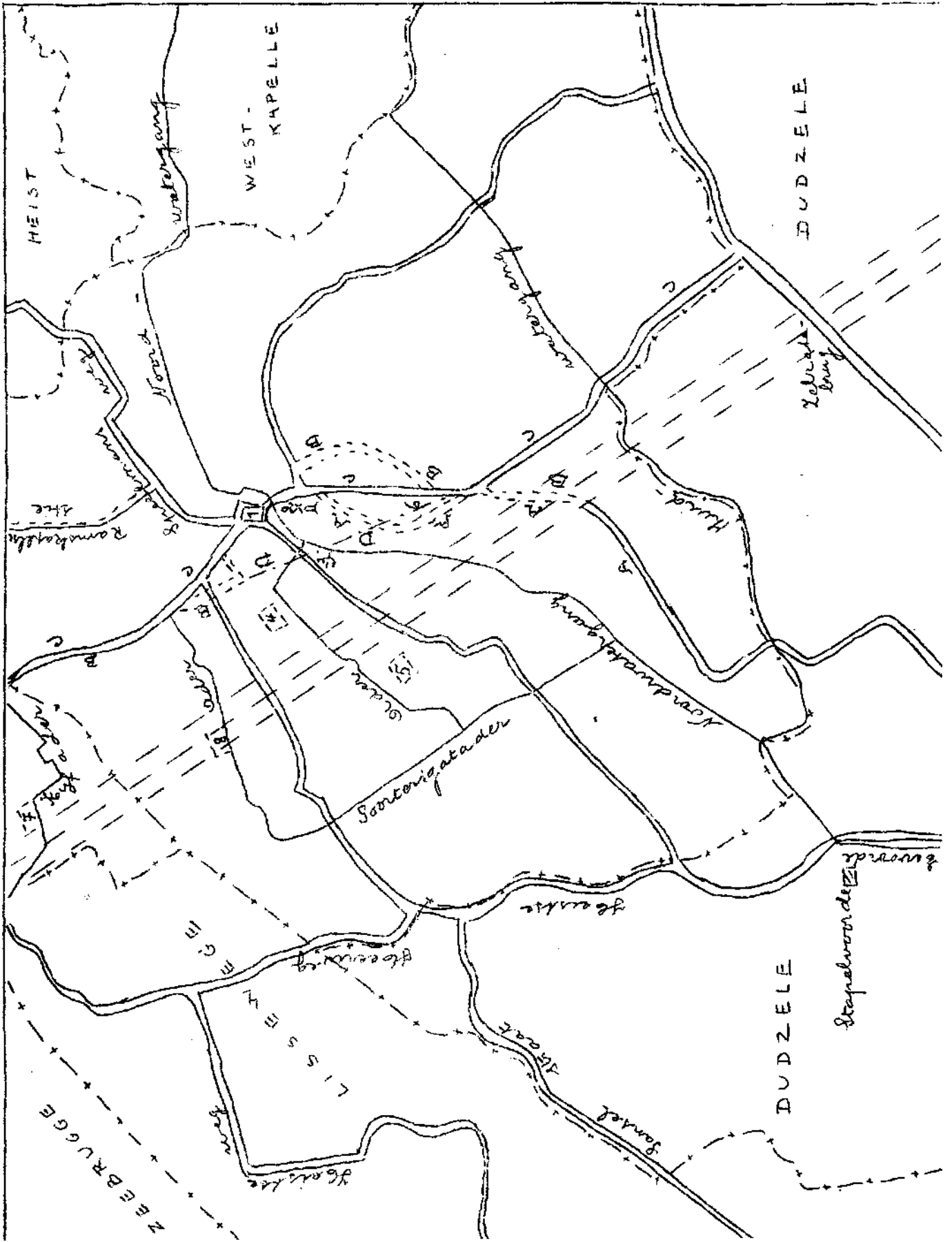
Van aan de verdwenen woning werd ongeveer 200 m. meer oostelijk, een tweede bochtvormige vertakking in gebruik genomen. Deze bocht, samen met een kleinere bocht ten noorden van het dorp, werd verlaten nadat de derde weg gemaakt was.

In 1765 namelijk werd de weg van uit Heist doorheen het dorp Ramskapelle een beetje rechtgetrokken en gekassijd. Ten zuiden van het dorp, heeft men door-

Verklaring bij de Kaart hiernaast.

---

1. De kerk van Ramskapelle
  2. De Molen
  3. Oude steenbakkerij in het 67e begin van Reigaartsvliet
  4. " " " 66e " "
  5. " " " 65e " "
  6. Oude bewoning in het 82e begin van Reigaartsvliet
  7. " " " 33e " "
  8. Oude steenbakkerij in het 62e begin van Reigaartsvliet
- A A : Eerste weg
B B : Tweede weg
C C : Derde weg
D D : Nieuwe, vierde weg

heen de velden gesneden tussen de eerste en de tweede weg in. Een weinig ten Zuiden van de verdwenen hoeve is men dan rechtdoor gegaan naar de kalsijde van Dudzele op Westkapelle.

Deze derde weg voldeed reeds lang niet meer aan de eisen van het moderne verkeer. Hij is nu grotendeels opgenomen in de nieuwe, brede en rechte ~~nakdan~~-baan. Deze baan wordt nu doorgetrokken ten westen van het dorp om het verkeer het rijden door de nauwe dorpsstraat te besparen.

Dit nieuwe wegstuk doorheen de weiden verloopt als volgt: van het zuiden uit snijdt het door de hoogte van de oude bewoning, loopt dan langs de oostzijde van de eerste weg, trekt over die eerste weg, en vervolgens over de Noordwatergang komt dan doorheen de laadplaats en het terrein van de beschreven moefenbakkerij in het 67e begin, en al over de kleine verlaten bocht van de tweede weg, mondt de vierde weg op de eigenlijke baan naar Heist uit.

M. Coornaert.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

7. Ramskapelle - Heist - Lissewege :

Oude Woonplaatsen.

Door bovengenoemde wegenwerken is ook een oude woonplaats aan het licht gekomen. Ten zuiden van Ramskapelle gaat de nieuwe weg doorheen een hoogte. Aanvankelijk meenden we met een vluchtheuvel te doen te hebben, maar nu blijkt die hoogte een kreekiland te zijn temidden een gebied met een ondergrond van oppervlakteen. Na het graven van de zijgracht van de nieuwe baan, kan men nu een doorsnede van laag tot hoog zien van ongeveer 4 meter.

In het deel van de heuvel dat nog overblijft, ziet men dat hij niet uit opgeworpen aarde bestaat. Het zijn kleilagen die lichtjes afhellen met daarboven omtrent 30 cm. zwarte grond gemengd met steengruis. Dit steengruis komt voort van het gebouw dat in de heuvel heeft gezeten.

Er waren muren uit moefen blootgekomen, maar die zijn door de machines uit elkaar gereden en door het wegdek volledig bedekt. Het formaat van die bakstenen is 29x14x6 cm. Er zijn ook kleinere bij van 20x9x4,5 cm, met of zonder glazuur. Ook talrijke potscherven hebben we kunnen verzamelen, blauwe fragmenten, rode geglazuurde stukken en hardgebakken fragmenten.

o
o o

Onlangs werd te Lissewege de mote, waarop het kasteel of "Upperhof" tot rond 1830 gestaan heeft, afgevoerd. Met de grond van die hoogte werd de bubbele walgracht opgevuld.

De binnenste walgracht, die ongeveer 10 m breed moet geweest zijn, was reeds eerder, bij het afbreken van het kasteel, gedeeltelijk opgevuld met puin en aarde.

Het is duidelijk gebleken dat er geen ringmuur geweest is. Wel heeft er een rechthoekig gebouw gestaan in de noordwest-hoek van de mote. Aan de noordzijde hebben we de grondvesten van de muur over ongeveer 3 m uitgegraven. Op omtrent 1,5 m diepte rust deze op een laag zandige klei. De muur is 60 cm dik en gemetst uit verschillende soorten moefen. Sommige bakstenen zijn 32x16x8 cm, andere 29x14x7 cm.

Wat we nog hebbengevonden zijn blauwe tegels, scherven van blauw en van rood aardewerk met glazuur; ook 2 scherven Torhouts aardewerk.

Meer interessante dingen hebben we niet kunnen verzamelen, aangezien er

